

OBČASNÍK SPUSA

DUBEN 2016

číslo 6.

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA – THE SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA
ČESKO-AMERICKÝ KLUB – THE CZECH-AMERICAN CLUB
POBOČKA PRAHA – hlavní město

Díky laskavosti našeho Vzdělávacího střediska pokračuje **výuka angličtiny**, nyní však každý pátek od 15 do 16ti hodin. Pak někdy následuje **kulturní program** s přátelským posezením. Program bývá oznámen samostatně. Těšíme se na Vaši účast.

Nadija Viktorivna Savčenková (ukrajinsky *Надія Вікторівна Савченко*, nar. 11. května 1981 v Kyjevě) je ukrajinská navigátorka, operátorkou bitevního vrtulníku Mi-24 a od listopadu 2014 poslankyně ukrajinského parlamentu. Do povědomí se dostala především během války na Ukrajině, když ji 17. června 2014 zajali u vesnice Metalist proruští ozbrojenci a předali Rusku, kde byla obviněna ze spoluúčasti na zabití dvou ruských novinářů. V červenci 2015 bylo obvinění překvalifikováno na vraždu. V březnu 2016 pro ni prokurátor navrhl 23 let vězení. Na protest proti svému věznění držela Savčenková od 13. prosince 2014 hladovku, po 83 dnech však zkolabovala a na doporučení lékařů začala alespoň částečně jíst. Na konci soudního procesu, 17. prosince 2015, začala držet novou hladovku, kterou 3. března prohloubila a začala odmítat také vodu. Její stav se zhoršuje.

Případ občanky Ukrajinské republiky projednává soud v ruské Voroněži, který na ni na konci června 2014 uvalil vyšetřovací vazbu. Podle ruských vyšetřovatelů se Savčenková přihlásila během dovolené k dobrovolnické ukrajinské jednotce válečnic u Luhansku. Během jedné z operací předala souřadnice skupiny ruských novinářů a civilistů, která byla vzápětí ostřelována minomety ukrajinských sil a údajně byli následně dva novináři zabití. Podle Vladimira Markina, mluvčího ruských vyšetřovatelů, se budou za válečné zločiny v ukrajinské válce zodpovídat všichni, pachatelé i objednavatelé. Další na řadě jsou podle něho ukrajinský ministr vnitra Arsen Avakov a bývalý gubernátor Dněpropetrovské oblasti Ihor Kolomojskyj.

Savčenková absolvovala výsadkářskou školu. Po misi v Iráku absolvovala Charkovskou leteckou univerzitu. Veřejně známá byla jako reprezentantka armády v několika televizních pořadech. V listopadu 2014, kdy už byla 5 měsíců v ruském zajetí, byla zvolena poslankyní ukrajinského parlamentu.

Savčenková se dostala v červnu 2014 do zajetí proruských separatistů a po několika neúspěšných pokusech o výměnu se náhle objevila v ruské Voroněži. To bylo podle Kyjeva důkazem spolupráce mezi separatisty a ruskou tajnou službou. Kyjev požaduje navrácení unesené důstojnice, ale Moskva tvrdí, že se dostala do Ruska jako běženkyně s padělanými doklady. Ukrajinka Savčenková tvrdí, že byla na ruské území zavlčena násilím.

Povolání: vojenská navigátorka, 3. Vojenský letecký pluk, Brody, Lvovská oblast, kapitán.

Vyznamenání: Hrdina Ukrajiny a Řád Za odvalu.

Barevná mapa vlevo znázorňující pokles populace na Ukrajině a v jihozápadním Rusku v letech 1929–33. Šest různých barev znázorňuje pokles obyvatelstva po hladomoru, a to od tmavě červené, tj. více než 25%; 20-25%; 15-20%; 1-15%; 0%; nezjištěno.

Odhad počtu obětí se v historických pracích pohybují mezi 2,6 milióny a 7 milióny; objevují se však i vyšší odhady. Většina obětí byli etničtí Ukrajinci (dále také hlavně Rusové, Židé a Poláci), před hladomorem (1926) jejich populace na Ukrajině tvořila 80,0 % (23 218 860), do dalšího sčítání lidu v roce 1939 jejich podíl klesl na 76,5 % populace (23 667 509).

Pamětníci ve filmovém dokumentu vyprávěli, jak skupina dětí šla za ves natrhat si klásky a NKVD je zastřelila. Hladomor skončil v roce 1934. Stalin pak povolil rolníkům mít malé políčko a chovat zvířata. **Do opuštěných domů se začali stěhovat osadníci z Ruska.** Někteří museli z prázdných domů vynést tlející mrtvoly a pohřbít je. Někteří osadníci se vrátili zpět, protože nemohli ze zdi domů dostat mrtvolný pach.

Nařízením sovětské vlády se zakazoval jakýkoliv obchod v rolnických oblastech, pozastavilo se zásobení vesnic potravinami, pronásledovalo se a trestalo 10 roky vězení a zastřelením jakékoliv použití obilí pro zaplacení práce v oblastech, které nesplnily plány odvodu obilí, byl v chodu systém naturálních pokut, zbožových represí. Specifická váha ukrajinského obilí v celosvazovém objemu producentů obilí činila více než třetinu a v jednotlivých oblastech převyšovala plánované objemy pro Severní Kavkaz, Centrální-Černozemní region, Kazachstán a Moskevskou oblast počítané dohromady. Političtí komisaři dohlíželi na omezení přístupu Ukrajinců k potravinám, rolníkům byly odeřeny jejich přebytky a nakonec museli odevzdat všechny své potraviny ve prospěch jiných sovětských regionů.

Stalinem vyvolaný hladomor zasáhl v menší míře i další oblasti Sovětského svazu, zejména severní Kazachstán a některé regiony jižního Ruska, kde zemřelo hladu kolem milionu lidí. Hladomor v jižním Rusku postihl i rodinu **Michaila Gorbačova**, který později napsal: *"V tom strašlivém roce [1933] zemřela hladu skoro polovina obyvatel mé rodné vesnice Privolnoje, včetně dvou sester a bratra mého otce"*.

Na Poříčí 1038/6, 110 00 Praha 1- Nové Město

Doporučené a mail

Vážená paní primátorka
P.T. Adriana Krnáčová
Mariánské nám. 2/2
110 01 PRAHA 1

Váš dopis značka/ze dne Naše značka Vyřizuje Praha dne
Jilek 16. 03. 2016

Přejmenování pražské ulice Pod Kaštany na Nadje Savčenkové

Vážená paní primátorko

Vzhledem k současné situaci a se souhlasem prezidenta SPUSA Vás snažně žádáme o Vaše laskavé zvážení změny adresy VELVYSLANECTVÍ RUSKÉ FEDERACE, nyní: Pod Kaštany 181/1, Praha 6 – Dejvice nově na Nadje Savčenkové 181/1, Praha 6 – Dejvice.

Podobnou změnu adresy jejich konzulátu rovněž doporučujeme zvážit v Brně a Ostravě. Současné sídlo mají v Brně na ulici Hlinky 142b a v Ostravě je to Sokolská 21.

S pozdravem
Společnost přátel USA
POBOČKA – PRAHA HLAVNÍ MĚSTO
prezident Petr Jilek

Kopie:
Velvyslanec USA, Jeho excelence Andrew H. Schapiro, Tržitzě 15, 118 01 Praha 1, mail: acprague@state.gov
Primátor města Brno Ing. Petr Vokřál, mail: posta@brno.cz
Primátor města Ostrava Ing. Tomáš Macura, MBA, mail: info@ostrava.cz
Starosta městské části Praha 6, Mgr. Ondřej Kolář, mail: podatelna@praha6.cz
ČTK – Česká tisková kancelář, mail: ctk@ctk.cz
Česká televize, mail: info@ceskatelevize.cz

Telefon 604 566 057 E-mail petr.jilek@email.cz Bankovní spojení 135135383/0300 IČO 452 49 113

Některé ruské zdroje za spolu-původce hladomoru označují „zlatoú blokádu“. Od roku 1925 totiž západní země odmítaly platbu Sovětského svazu zlatem, a tomu tak nezbývalo než platit dovoz západních strojů zásobami ropy, dřeva a obilí jako obchodní „měnou“. V dubnu 1933 vyhlásila Velká Británie zákaz dovozu ruského zboží a zakázala dovoz dřeva, ropy, másla, pšenice a ječmene. V roce 1934 byl tento zákaz plateb zlatem zrušen.

Počet obětí hladomoru v letech 1932-33 se odhaduje minimálně na 7 milionů, když se k tomu započtou nepřímé oběti (v důsledku úplného fyzického vyčerpání, tyfu, střevních a žaludečních otrav, kanibalismu, represí, sebevražd na základě rozladěné psychiky a sociálního kolapsu), tak na uměle vyvolaný hladomor zemřelo 14 miliónů lidí.

Nedávná historie: Ukrajinu obsadili jednotky Rudé armády a v březnu 1918 se všechny republiky sloučily do Ukrajinské sovětské republiky s hlavním městem v Charkově. Ovšem Centrální rada Ukrajiny v březnu 1918 podepsala Brestlitevský mír. Ukrajina se tak stala německým protektorátem. Němci ale prohráli válku, stáhli své jednotky a Rudá armáda dobyla Kyjev v únoru

1919. Následovalo chaotické období, kdy se na jejím území pohybovali jednotky Rudé armády, ukrajinské armády, Bílé armády, polská armáda, jednotky Dohody, Zelená armáda a partyzánská Revoluční povstalecká armáda Ukrajiny. Řižský mír z března 1921 rozdělil území mezi Polskou republiku a sovětské Rusko. Halič a Volyň připadla Polákům a jih a východ Ukrajiny Sovětskému svazu.

Po druhé světové válce připadlo Ukrajině jihovýchodní území Polska, Podkarpatská Rus a některé rumunské oblasti. Roku 1954 připojil Chruščov k Ukrajině poloostrov Krym.

Ukrajina má asi 50 milionů obyvatel. Největším městem je Kijev 2 660 000 obyvatel; Charkov 1 465 000; Oděsa 1 007 000; Doněck 999 000.

Vzhledem k současné situaci, kdy byla Savčenkova odsouzena v rozporu s minskými dohodami o propuštění zajatců apod. jsme výše uvedeným dopisem žádali naše úřady o změnu adresy Ruských zastupitelských úřadů v naší republice. S urgencí odpovědi se ještě počká. Dosud totiž stále platí komunistická vyhláška, která v rámci jejich administrativní kultury časově limituje příslušnou odpověď (Vyhl.150/1958 U.L.§1b). Mnozí pak zpozorní, když se doví, že nejsou ani na této úrovni.

Primárky 2016 v USA a rebelie proti establishmentu, MUDr. Roman Joch, politik, publicista, překladatel a ředitel Občanského institutu: (Poznámka redakce: situace v USA je před volbami poněkud nepřehledná, a tak jsem přepsal začátek a závěr tohoto článku – MONITOR, ze života společnosti, 03. 04. 2016, str. 13.)

Letošní primárky v USA jsou ve znamení rebelie proti establishmentu, a to obou stran, Demokratické i Republikánské. Rebelii u demokratů představuje socialista Bernie Sanders; rebelii u republikánů miliardář Donald Trump a konzervativní senátor Ted Cruz. Rebelie uvnitř demokratů bude potlačena: Hillary Clintonová zvítězí nad Sandersem, ale osud republikánů je otevřený.

Politické preference v USA: V USA mají demokraté většinu mezi barevnými a sexuálními menšinami, republikáni mezi bělochy; demokraté u ateistů, agnostiků, židů, vlažných protestantů a ostatních ne-křesťanů; republikáni u konzervativních protestantů (evangelikálů), mormonů a ultra-orto-doxních židů. Katolíci, kterých je v USA čtvrtina a jsou nejpočetnější denominací. Jsou však rozděleni půl na půl: katolíci evropského původu (irského, italského, německého, slovanského) většinou volí republikány, ti latinsko-amerického (hispánského) většinou demokraty.

Republikáni mají většinu u mužů, demokraté u žen mladých, svobodných a bezdětných (vdané ženy s dětmi těsnou většinou volí republikány); republikáni i lidí středního a staršího věku, demokraté u lidí mladých; republikáni spíše u lidí zbožných, demokraté u nábožensky vlažných. Velice bohatí i velice chudí lidé volí demokraty i republikány; mnohem více než bohatství či sociální postavení determinují politické preference v USA rasa, etnikum, pohlaví, věk, rodinný status a sexuální orientace.

V USA panuje „blbá nálada“ a Američané mají dojem, že se jim toto století nepovedlo. Nejdřív republikán George W. Bush snahou demokratizovat arabský islámský svět uvízl v nákladné a nepopulární válce v Iráku, v důsledku čehož se Amerika zadlužila a stala se světově neoblíbenou. Navíc na podzim 2008 vypukla finanční krize, ze které se Amerika dosud plně nedostala. Tato krize vedla na sklonku Bushova prezidentství k ještě většímu zadlužení USA.

Američané proto v listopadu 2008 zvolili „anti-Bushe“ – byl jím demokrat Barack H. Obama. Ten se ve snaze pomoci ekonomice zadlužil ještě více; už astronomickou výši dluhu po Bushovi zdvojnásobil, aniž by to Americe hospodářsky pomohlo.

Jaké jsou možnosti: (Dle pana Jocha jsou tři.) Trump ve zbylých primárkách výrazně uspěje, nadpoloviční počet delegátů získá, a tím bude mít nominaci jistou. Nebo nadpoloviční většinu nezíská, ale bude mít nejvíc, pak mu sjezd nominaci, coby nejsilnějšímu, v zájmu jednoty strany udělí. Anebo odpor všech proti Trumpovi bude tak silný, že se budou řídit heslem „kdokoliv, jen ne Trump“, nominaci mu upřou – a našťavý Trump bude kandidovat jako nezávislý, čímž republikány rozštěpí a zajistí tak listopadové vítězství Hilary Clintonové.

Republikánské elity si zatím neutvořily názor, co dělat, co by bylo pro stranu lepší. Menší část tvrdí, že Trump si nominaci zaslouží, i když bude mít těsnou nadpoloviční menšinu delegátů, a konec konců má šanci porazit Hillary, protože k republikánům přitahuje i mnohé demokratické voliče, chudé bělochy, kteří jsou proti imigraci Hispánců. Jiná malá část republikánů prohlásila „nikdy Trump“, je lepší prohrát v listopadu, dát na čtyři roky prezidentské křeslo Hillary Clintonové, ale zachránit duši Republikánské strany, protože Trump je vetřelec, nezastává republikánské principy a je to nebezpečný demagog.

Většina republikánských politiků však zatím mlčí. Určitě i Cruz (případně Kasich) přemýšlí: je lepší spojit se s Trumpem, riskovat to s ním, anebo jeho úsilí sabotovat, předat v listopadu moc Hillary – a v roce 2020 už bez Trumpa to zkusit znova?

Establishment: V zahraniční politice je Obama vnímán jako slabý a USA jako lehká váha. Bushův omyl byl v tom, že byl v zahraniční politice příliš aktivní; Obamův omyl je v tom, že je v ní aktivní příliš málo. Američané mají dojem, že USA ztrácejí ve světě respekt a svět Amerikou pohrdá.

Dovoluji si připomenout možnost placení členských příspěvků. Můžete osobně nebo přímo na náš účet, který má čís: 135 135 383/ 0300 Poštovní spořitelny, tj. kdekoliv na poště nebo z bankomatu. Současně připomínám i prosbu na zaslání článků, nebo podkladů pro náš Občasník.

Za pražskou pobočku Petr Jílek